CHARLOTTE LEONARD

NEOHROŽENÁ

ROMÁN

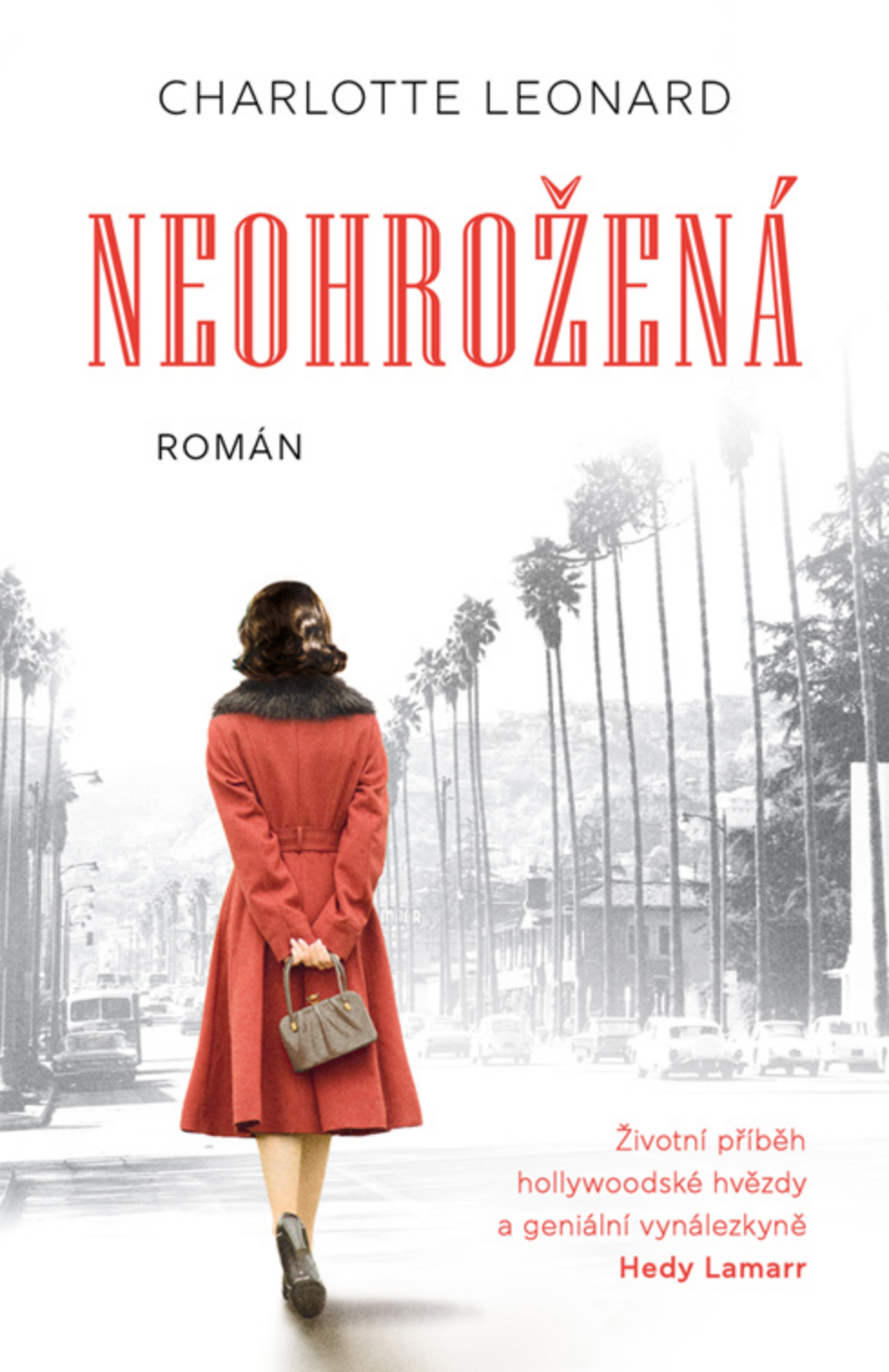

Životní příběh
hollywoodské hvězdy
a geniální vynálezkyně
Hedy Lamarr

NEOHROŽENÁ

Charlotte Leonard: DIE VERWEGENE.
Sie strahlt im Glanz Hollywoods,
und ihre Erfindung verändert die Welt - Hedy Lamarr. Roman

© Aufbau Verlage GmbH & Co. KG, Berlin 2022
Published with Aufbau Taschenbuch;
»Aufbau Taschenbuch« is a trademark of Aufbau Verlage GmbH & Co. KG

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Hana Švolbová, 2024
Cover © bürosüd, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4692-7 (pdf)

NEOHROŽENÁ

CHARLOTTE LEONARD

PŘELOŽILA HANA ŠVOLBOVÁ

„ZÁŘÍ V LESKU HOLLYWOODU
A JEJÍ VYNÁLEZ ZMĚNÍ SVĚT.“

Hedy Lamarrová

PROLOG

Los Angeles, 1997

Proč ten zpropadený telefon nezvoní? David R. Hughes upírá oči na přístroj, jako by ho tak mohl přinutit, aby narušil ticho.

Nic.

Bubnuje prsty do stolu, zvedne se a zavolá na Pixela. Černý labrador přiběhne a vrtí ocasem – těší se na každou procházku.

Právě když pán i pes dojdou ke dveřím, telefon zazvoní. Pixel se na Davida smutně podívá velkýma tmavýma očima a pak se stáhne do pelíšku. Pes ví až moc dobře, že telefonáty trvají většinou dlouho, takže si může dopřát šlofíčka.

„Hughes."

„Tady John Barlow."

„Konečně!"

Místo odpovědi se mu dostane zasmání. „Omlouvám se, bohužel jsem vám nemohl dát vědět dřív."

„A?"

David nebyl nikdy muž mnoha slov, jeho žena tvrdila, že je jednodušší trhat mu z pusy zuby.

„Nemohli jsme jinak než vašemu návrhu vyhovět. Je ohromující, co všechno jste zjistil."

„Výborně. Děkuji."

„Oznámíte to slečně Lamarrové, nebo ji máme kontaktovat my?"

„Slíbil jsem jejímu synovi, že mu zavolám."

„Dobře. Uvidíme se při předávání ceny?"

„Propána, ano!“ vyhrkne David s výrazným texaským přízvukem. Potom rychle dodá: „Díky.“

Když zavěsí, zhluboka vydechne. Raději ani nepomyslel na to, že by hlasovali proti jeho návrhu. Teď hlavně potřebuje whiskey, a nevadí, že je teprve krátce po dvanácté. Drink si opravdu zaslouží.

Do Hedy Lamarrové se zamiloval na první pohled. V roce 1938 stál před filmovým plakátem s jejím portrétem jako očarovaný, přitom na *Alžír* původně vůbec jít nechtěl. Ale záběry z filmu ve vitrínách ho magicky přitahovaly. Hedy Lamarrová vypadala jako bohyně: vlasy černé jako noc, pokožka bílá jako sníh, plné rty, velké oči, dokonalé oblouky obočí. Její krása, a jak se pak ukázalo v kině, i její odvaha okamžitě ovládly jeho srdce.

Nemohl se dočkat, až se jeho oblíbená hrdinka konečně objeví na plátně. Nejprve se ukázala v dálce, ze strany. Ten profil! Zatímco se střílelo, Hedy klidně procházela úzkými uličkami. Popadl ji exoticky vyhlížející muž s podivným kloboukem se střapci a odvedl ji do nějaké místnosti.

David sotva dokázal zachovat klid. Chtěl ji varovat před tím cizincem, který jí určitě hodlal provést něco zlého. Ale musel být trpělivý. Když konečně pronesla první větu, visel jí na rtech. Hlas měla hluboký a sametový, s lehounkým přízvukem.

Dokonce i když se znovu začalo střílet, byla stále klidná a zvědavě se rozhlížela. Pohled jí padl na hrdinu – muže jménem Pépé le Moko.

A pak plátno zaplnila její tvář a Davidovi se zatajil dech, ale Pépé se díval jenom na drahý náramek na její ruce. To nemohl David při nejlepší vůli pochopit: jak se někdo může dívat na třpytivé drahokamy, když se může utápět v těch neuvěřitelných očích?

David složil tichou přísahu. Jedno jak, jedno kdy – jednou se se svou bohyní osobně setká a něco pro ni udělá, aby si zapamatovala jeho jméno.

Že Hedy Lamarrová není jenom nejkrásnější ženou světa, jak shledal při každé návštěvě biografu, ale ještě daleko víc, se dozvěděl až mnohem, mnohem později. Ačkoli David na první setkání s ní nikdy nezapomene, až při tom druhém se mu Hedy Lamarrová vryla do srdce navždy.

Opravdu ho překvapilo, že v době druhého zjištění byl už skoro v důchodu. Připadal si stále mladý, byl připravený na novinky a prozkoumával báječný svět internetu. David byl jedním z prvních, kteří se na tuto novou technologii vrhli a zabývali se jí. Když se do historie vzniku komunikačních technologií ponořil hlouběji, prožil největší překvapení svého života. Počítal s mnohým, ale ne s tím, že ve světě techniky a komunikace znovu natrefí na Hedy Lamarrovou. S údivem konstatoval, že nejkrásnější žena světa je také jednou z těch nejchytřejších, a skoro nikdo o tom neví.

David vypátral patent z období druhé světové války na tajný komunikační systém. Tehdy vznikla spousta nápadů, protože *National Inventors Council*, státní úřad, shromažďoval návrhy laiků v naději, že by vědomosti Američanů mohly válku ukončit rychleji. A Hedy Lamarrová, kterou David v mládí zbožňoval, vynalezla něco, na čem si i nejchytřejší hlavy té doby vylámaly zuby. Jenže tomu nikdo nevěřil, protože nikdo nechtěl přiznat, že by hollywoodská hvězda mohla být natolik geniální. Diva měla vypadat úžasně a hrát svou roli. Vynalézání zbrojních technologií se k tomu nehodilo.

Čím hlouběji se David nořil do tohoto příběhu, tím víc neuvěřitelných, smutných a šokujících věcí odhaloval. A potom si vzpomněl na tichý slib, který si jako dospívající chlapec dal: dopřeje Hedy Lamarrové úctu, kterou si zaslouží.

Chce, aby ji svět vnímal tak, jak ji vidí on. Nejen jako neuvěřitelnou krásku, ale také jako ženu, které patří uznání za to, co si myslela a co vynalezla – i když toto uznání přichází příliš pozdě.

David to s urputností sobě vlastní dokázal, nepolevil a dnes konečně může synovi Hedy Lamarrové předat radostnou zprávu. Znovu uchopí telefonní sluchátko.

„Pane Lodere, tady David R. Hughes." Z rozrušení mluví vysokým hlasem. „Mám dobrou zprávu. Ne, mám neuvěřitelnou zprávu."

„Vážně jste to dokázal?" Hlas Anthonyho Lodera zní nedůvěřivě. „Po všech těch letech?"

„Ano, pane Lodere, po všech těch letech se vaší matce konečně dostane uznání, které si zaslouží." David by si býval přál od Anthonyho trochu víc nadšení. „Může… Zúčastní se předávání ceny?"

1933 a 1936

„NIČEHO NELITOVAT. ČLOVĚK
SE ZE VŠEHO UČÍ. NEUSTÁLE.“

Hedy Lamarrová

KAPITOLA 1

Vídeň, léto 1933

„Slečno Kieslerová! Slečno Kieslerová!“ Hlas zněl rozzlobeně a unaveně zároveň. „Kde zase je?“

Hedy věděla, že ji potřebují vpředu na jevišti a neměla by se potloukat tady v kulisách. Zvědavost jí ale nedopřála klidu. Nedokázala pochopit, že její kolegy nezajímá tak jako ji, jak funguje technika, ale spokojí se s tím, co je rozeznatelné na první pohled.

Divadlo na Vídeňce byla nádherná budova, právě jak by si člověk divadlo představoval: řady sedadel na parketě i elegantní lóže po stranách zdobil červený plyš. V lóžích ovšem dominovalo zlato, jímž byly zdobené balkony podpírané rovněž zlatě nabarvenými sochami žen.

Vysoký strop zajišťoval výbornou akustiku, velké křišťálové lustry vrhaly jemný třpyt na jeviště i hlediště.

Vystupovat v tomto elegantním prostředí bylo zábavné. Mladé Hedy Kieslerové to ale nestačilo. Nikdy se nespokojila s tím, co bylo vidět na povrchu. Vždy chtěla vědět, jak fungují věci jednotlivě, jaký mechanismus je pohání. Měla štěstí, že její otec patřil k ojedinělým exemplářům muže, který touhu své dcery po vědění podporoval a odpovídal jí na všechny otázky, na něž znal odpověď. A u těch zbylých je hledal společně s ní. Ale dnes nepřišel a ona byla při odhalování tajemství skrytých v zákulisí Divadla na Vídeňce odkázána sama na sebe. Konečně se dostala na místo, které hledala.

„Co tu chcete?“ Technik na ni vyvalil oči. „Zabloudila jste, slečno?“

„Ne.“ Hedy neustoupila před jeho pohledem. „Ráda bych věděla, jak funguje technika.“

„A pročpak?“ Svraštil obočí a tázavě se podíval na kolegu, který jenom pokrčil rameny.

„Když stojím vpředu na jevišti, chtěla bych vědět, co se děje vzadu.“

Ticho. Oba muži si vyměnili nevěřícný pohled.

„Myslím to opravdu vážně.“ Hedy nepatřila k lidem, kteří se rychle vzdávají. „Můžete mi ukázat a vysvětlit, jak funguje osvětlení? Prosím.“

Toužila zjistit, co jsou zač všechny ty dráty a kabely, které míjela.

Mohutní muži na sebe znovu pohlédli. Nakonec se zvedl ten, který s ní dosud mluvil, a zašel dozadu do tmy. Mávl na ni. „Tak pojďte se mnou. Ukážu vám, co tady vzadu máme za hračky.“

Ačkoli by se Hedy tak ráda dozvěděla víc, musela se po chvíli bohužel vrátit.

„Mockrát děkuji.“ Usmála se na toho muže, který jí mile odpovídal na otázky. „Smím zase přijít?“

„Kdykoli.“ Podal jí ruku na rozloučenou, ona ji uchopila a potřásla jí.

Zítra nebo pozítří vyzpovídá techniky znovu, protože ty úžasné přístroje, které v pozadí zajišťovaly správné nasvícení, její i celého souboru, fascinovaly Hedy tak, že si předsevzala, že si je ještě večer po paměti nakreslí.

„Kde jste byla, slečno Kieslerová?“ Asistent režie si ji prohlížel přimhouřenýma očima. „Hledám vás už čtvrt hodiny.“

Jelikož měřil jen o málo víc než sto šedesát centimetrů, musel k Hedy vzhlížet, což ho viditelně dopalovalo.

Hedy se na něj rozzářila. „Jen jsem na chvilku zmizela. Ženské záležitosti, však chápete.“

Asistent mírně zezelenal a pohrdavě našpulil rty, ale dál se neptal, přesně, jak Hedy plánovala.

„Tak už pojďte." Máchal rukama. „Dnes večer máte přece hrát Sissi."

Hedy poskočilo srdce. Pořád ještě jí připadalo jako sen, že roli převzala po slavné Paule Wessely. Teď záleželo na ní, aby o svém talentu přesvědčila zhýčkané vídeňské operetní publikum.

O dva týdny později Hedy pořád nemohla uvěřit, že jako Sissi slaví na pódiu úspěchy. Tuhle operetu měla moc ráda, milovala zpěv i nádherné šaty, které nosila. Nejvíc se jí ale zamlouvalo, že od uvedení skandály opředeného filmu *Extase* s ní konečně opět začali mluvit rodiče a už ji netrestali dalším mlčením a smutnými pohledy.

Matka pyšně sbírala všechny novinové články, které chválily Hedino ztvárnění. Otec ji konečně zase nazval svou princezničkou. Všechno bude opět v pořádku. Narodila se proto, aby se stala herečkou, a tento úspěch je teprve začátek. Protože to chtěla a protože se nebála riskovat.

Vyčerpaná, avšak šťastná otevřela dveře šatny. Do nosu ji udeřila omamná vůně. Hedin tajný ctitel zase jednou vykoupil snad všechna květinářství ve Vídni a pestře kvetoucí barevnou nádheru nechal přinést do její šatny.

Určitě se pořád jednalo o téhož muže, tím si byla jistá. Protože šlo stále o stejné květiny: o něžně růžové růže, voňavé oranžové lilie a bílé noční hyacinty, její nejoblíbenější. Mezi rostlinami si musela prorazit cestu. Podrážděně odstrčila jednu lilii, jejíž pyl málem zanechal skvrnu na krásných bílých šatech. Zvědavě pátrala, jestli se mezi květy neskrývá kartička nebo třeba šperk.

Tajný ctitel si však svou identitu raději nechával pro sebe. Hedy si svlékla šaty s krinolínou a vklouzla do měkoučkého županu.

Pohroužená v myšlenkách odsunula jednu kytici a posadila se k zrcadlu. Navyklými pohyby si na obličej nanesla krém a brzy vypadala zase jako Hedy Kieslerová, osmnáctiletá herečka z Vídně, a ne jako mladá Alžběta Bavorská.

Někdo zaklepal. Hedy zvolala: „Dále!" Předpokládala, že jí chce některý z kolegů poblahopřát k dnešnímu bouřlivému potlesku. V otevřených dveřích však stál nějaký cizí muž a usmíval se na ni, jako by bylo samozřejmé, že ji vyhledal v šatně. Hedy si ho nebojácně prohlížela.

Návštěvníkovi lehce odstávaly uši, měl zapadlé oči a velký nos, který vypadal, jako by mu ho někdo přerazil při rvačce. Bradu měl hranatou, rty úzké a čelo vysoké. To ovšem nic neznamenalo, protože z něj vyzařovalo charisma, které Hedy uchvátilo.

„Předpokládám správně, že za tu nádheru vděčím vám?" Elegantním pohybem ruky ukázala na květiny.

Muž přikývl a nespouštěl z ní pohled tmavých očí. „Víte, kdo jsem?"

„Měla bych?" opáčila, přestože ho poznala okamžitě. Koneckonců se dost často objevoval ve společenských sloupcích *Vídeňských novin*. Především po boku krásných žen, často obklopený nádechem skandálu.

„Jsem Fritz Mandl. Slyšela jste o mně?"

„Slyšela, avšak nic dobrého." Hedy uchopila kartáč a rázně si jím začala pročesávat hnědé kučery. Přitom si byla zcela vědomá pohledů, které jí Fritz Mandl věnuje. S tím, že jejím tajným ctitelem je Friedrich Alexander Maria Mandl, všemi nazývaný Fritz, nepočítala. Před několika lety převzal po otci továrnu na nábojnice v Hirtenbergu a nejenže ji zachránil před bankrotem, ale učinil z ní i jednu z největších zbrojařských továren v Rakousku.

Třiatřicetiletý muž platil za tvrdohlavého, ctižádostivého, bezohledného a neuvěřitelně bohatého. Patřil k nejlepší vídeňské společnosti a říkalo se, že vždy dosáhne všeho, co si zamane. Tomu by

Hedy Kieslerová ovšem učinila přítrž. Tak snadno ji nedostane – i kdyby vykoupil všechna květinářství v Rakousku.

„Co si přejete?“ zeptala se Hedy nakonec. Zlostně si přitáhla župan těsněji k tělu, protože na ni pořád mlčky hleděl. „Chcete mě pozvat na večeři?“

„Ne.“

„Ne?“ Překvapeně se na něj podívala. Fritz se usmál, jako by právě takovou reakci očekával. „Tak co tedy chcete?“

„Rád bych dostal svolení, abych mohl vaše rodiče požádat o vaši ruku.“

Hedy odložila kartáč zpátky na stolek, odkašlala si a vstala. Tváří v tvář návštěvníkovi se cítila mnohem uvolněněji.

„Nedomníváte se, že bych k tomu měla něco říct?“

„Samozřejmě.“ V koutcích úst mu zahrál jemný úsměv. „Mám vaše svolení?“

„Promluvím si s rodiči. Přijďte zase zítra.“ Hedy si vychutnávala malé vítězství. „A teď už běžte, musím se obléknout.“

„Tak zítra, slečno Kieslerová.“

„Tak zítra, pane Mandle.“

Cestou domů, do bytu v Döblingu, Hedy uvažovala, jestli má o novém nápadníkovi rodičům povědět. Matka ani otec jistě nebudou nadšení z toho, že se o ni zajímá tak kontroverzní muž jako Fritz Mandl. Hedy se obávala, že ctitel opředený skandály by mohl její vztah s rodiči opět poničit. Zrovna teď, když se jí právě podařilo se s oběma usmířit. Ačkoli to mělo svou cenu.

Jakmile pomyslela na nekonečné šachové partie s otcem a vynucené klavírní duety s matkou, ušklíbla se – všechno dělala jen proto, aby zmírnila hněv rodičů ohledně *Extase.* Místo aby slavila své úspěchy s kolegy, seděla Hedy způsobně doma v dívčím pokoji a luštila křížovky či se pokoušela opravit starý model lodi Märklin. Včera se jí téměř podařilo znovu zprovoznit strojek, který loď pohání. Lodní

šroub ale pořád vzdoroval a Hedy celý den přemýšlela, jak by tento problém mohla vyřešit.

V uplynulých měsících tedy byla dcerou, jakou by si přála každá rodina z lepší vídeňské společnosti. Nezaslouží si snad, aby zase ze života něco měla? Jenže musí to být právě Fritz Mandl? Ačkoli, to si Hedy přiznala, jí připadal zajímavější než všichni ostatní mladíci, kteří kolem ní poletovali. Vyvolával v ní touhu zjistit, kdo z nich dvou má silnější vůli.

Tak dobře, o jeho dnešní návštěvě rodičům poví a zeptá se, jestli jim nebude vadit, že se bude Hedy dvořit. Vdát se za něj přece v žádném případě nemusí, ale znovu by se účastnila vídeňského života: mohla by chodit na večeře, tančit a navštěvovat operu a divadlo.

✲✲✲

„Jsi si opravdu jistá, Heduško?" Otec znepokojeně vraštil čelo. „Nezdá se ti, že šlo všechno moc rychle?"

Hedy se na chvilku odmlčela a uvažovala. Jistě, ode dne, kdy ji Fritz navštívil v šatně, uplynulo jen několik měsíců, ale společně strávený čas jí připadal velmi intenzivní a za svým rozhodnutím si stála tak pevně, že odkládání svatby by podle ní byla ztráta času.

Protože Fritz byl ten pravý, tím si byla jistá. Ještě nikdy nepotkala muže, který toho tolik věděl a tolik viděl. Dokonce ani nadevše milovaný tatínek Fritzovi nesahal ani po kotníky. Hedy se svého snoubence mohla zeptat na cokoli a on si věděl s každou odpovědí rady.

Ale to nebylo všechno – nosil ji na rukou a snažil se jí vyplnit každé přání. Ba co víc, plnil její přání dřív, než si je Hedy vůbec uvědomila. Nicméně – a kvůli tomu váhala, když ji Fritz požádal o ruku – nepřipouštěl žádné námitky a jejich společný život plánoval, aniž do toho Hedy zahrnul.

Ale to změním, jakmile budu jeho ženou.

„Jak dlouho bych měla ještě čekat?“ Hedy se ušklíbla a dál se pozorovala v zrcadle. Ano, ty šaty jsou prostě dokonalé. Zdráhala se obléct bílé šaty ze splývavé látky, protože příliš připomínaly *Extasi*. Taková reminiscence by se nelíbila rodičům ani Fritzovi. Černo-bílé šaty se k ní i k dnešnímu dni tedy hodily mnohem lépe.

„Princezničko.“ Když ji otec nazval mazlivou přezdívkou, bylo to pro něj asi důležité. „Jen jsem si říkal, že se skoro neznáte. A požadoval po tobě, abys přestoupila na katolickou víru.“

„Tatínku, maminka a ty jste taky dlouho nečekali, než jste si řekli ano.“ Hedy pokrčila rameny. „Konvertovat jsem musela jen proto, abychom se mohli vzít tady.“

Tady, v kostele svatého Karla Boromejského. Ještě pořád sotva chápala, v jakém nádherném prostředí uzavře manželský svazek. Připadala si jako v pohádce. Proč jen to otec nevidí?

„Ach dítě, když tě to učiní šťastnou…“

„Ano, učiní. Jsem si jistá. Fritz je pro mě dokonalý manžel a budeme spolu žít šťastně a spokojeně až do smrti.“

KAPITOLA 2

Lovecká vila Fegenberg, Vánoce 1936

„Vypadá to hloupě." Hedy Kieslerová Mandlová se dívala do zrcadla. Její pohled se setkal s pohledem jejího manžela, který stál za ní. Působil hrozivě a chladně jako některá ze zasněžených hor za oknem lovecké vily.

„Já ale požaduji, abys všechny své šperky nosila." Fritz jí položil ruku na rameno. Mírně se zachvěla. Proč musí být pořád tak majetnický? „Naši hosté by měli vidět, co jsem ti za léta našeho manželství daroval."

„Budu se třpytit jako vánoční stromeček." Hedy se pokusila jeho ruku setřást, věděla však, jak málo naděje na úspěch má. Znovu si tedy prohlédla svůj odraz v zrcadle. Náhrdelníky, náramky a prsteny se třpytily modří safírů, zelení smaragdů a červení rubínů. Mezi nimi bíle, chladně jiskřily diamanty a perly.

„Vypadáš dobře." Fritz prostě nebyl muž, který by chápal, že její šperky jsou jednotlivé exkluzivní kousky. Jakmile se zkombinuje víc takových ozdob, ztratí lesk a účinek. Její muž místo pravé krásy uznával jenom množství drahokamů a peníze, které za ně vydal. Hedy si až příliš dobře pamatovala svatební cestu, která je zavedla do Paříže. Když zašli ke Cartierovi na Place Vendôme, obdivovala šperky ve výloze.

„Co bys chtěla?" Fritz se na ni usmíval.

„Nevím," zněla její odpověď. Ne proto, že by se nedokázala rozhodnout, ale kvůli tomu, že jí stačilo tu nádheru obdivovat. Nepotřebovala vlastnit všechno, co se jí líbilo.

„Dobře, tak dostaneš všechno." Fritz šperky bez váhání koupil a nechápal, proč se z toho Hedy tak málo raduje.

Bylo to podobné jako s jejich manželstvím: Fritz nedokázal poznat, co si Hedy skutečně přeje. Chtěla pro něj být víc než jen hezká tvářička. Nepovídal si s ní už téměř o jiných věcech než o klepech z vídeňské společnosti, o svém úspěchu, svých nápadech a o lovu. Když se ho zeptala, jak si stojí jeho obchody, odmítal o tom mluvit.

Přesto to zkusila i dnes: „Koho čekáme na Štědrý večer? Jaký plánuješ obchod?"

„To není nic, o čem by žena musela vědět. Jsi krásná, Hedy. Chci tě zdobit a dělat tě šťastnou."

„Byla bych šťastnější, kdybych se mohla víc účastnit tvého života."

„Moje matka byla spokojená s tím, že je manželka a matka." Fritz ji pohladil po tváři, ale Hedy se odtáhla. „Až budeme mít dítě, najdeš svoje místo."

To nedopustím, pomyslela si Hedy. Kdybych otěhotněla, zůstala bych tu uvězněná navždy. Co by to bylo za život? Úděl trofeje, dokud si Fritz nenajde nějakou jinou, protože manželka už pro jeho nároky nebude dost mladá a krásná.

„Ne, takhle se mi nelíbíš." Fritz se zamračil a Hedy obešel. „Pošlu ti služebnou, ať ti pomůže."

Zavřel za sebou dveře a Hedy se na sebe upřeně zadívala do zrcadla. Ne, takhle to skutečně dál nejde. Chvíli vzdorovala a zvažovala, že všechny šperky odloží. Jenže by jí to k ničemu nebylo, Fritz by jenom zuřil a později by za to zaplatila.

Opustím ho. Je jedno, jak moc mě nechá hlídat, je jedno, jaké klacky mi nahází pod nohy.

Došla k oknu, odhrnula chintzové závěsy a vyhlédla ven. Sníh pokryl Fegenberg a vesničku Schwarzau zářivou bělostí. Jenom pneumatiky automobilů jejich hostů zanechaly na sněhové pokrývce stopy a narušily její nedotčenou krásu.

Když ji sem Fritz přivezl poprvé, velikost domu, sedmnáct psů, kuchaři, zahradníci, komorník i ta spousta služebných na ni udělala neobyčejný dojem. Tehdy nemohla tušit, co dnes už věděla: všichni zaměstnanci měli za úkol Hedy hlídat a veškerý její pohyb a telefonáty hlásit Fritzovi.

Jenom psi se k ní chovali upřímně – a ona k nim. Hedini rodiče mívali jezevčíka, byl líný a zmlsaný, i tak to ale byl v dětství její nejmilejší kamarád. Samozřejmě kromě Beccaciny, její nejoblíbenější panenky.

Vzpomínky na šťastnější doby ale nepomáhaly. Musí najít způsob, jak se dostat z manželství.

Kde jen zůstala služebná? Hedy se odvrátila od okna a rozhlédla se po pokoji. Po svém útočišti. Tato místnost byla jediná, kterou mohla zařídit podle vlastního vkusu, a i to si musela vybojovat. Všechno zde působilo světle a přátelsky, byly tu něžné barvy a květinové tapety ve světle modré s jemnými zelenými tóny. Také obrázky na zdech naprosto odpovídaly jejímu vkusu: impresionisticky laděné krajinomalby v něžně modré, lehce oranžové a slunečně žluté. Svůj pokoj zařídila podle bytu své rodiny v Döblingu.

Za dveřmi tohoto pokoje naopak začínal prostor jejího manžela, který výstižně zrcadlil jeho charakter: tmavé dřevo, temné zdi, malby bojovných loveckých výjevů či portréty ctihodných pánů a dam, o nichž Fritz rád tvrdil, že to byli jeho předkové. Věřil tomu snad někdo?

„Vstupte," zvolala Hedy, když se ozvalo zdrženlivé zaklepání.

„Není těch šperků trochu moc?" Služebná na ni vykulila oči.

„Můj muž si přeje, abych je dnes měla všechny." Hedy se zasmála. „A jeho přání je mi rozkazem."

Už mnohokrát na služebnictvu vyzkoušela, na čí straně stojí. Fritz bohužel personálu platil hodně peněz, aby si zajistil jeho loajalitu. Proto Hedy věděla, že se nemůže spolehnout na to, že by jí někdo z nich pomohl, kdyby se někdy pokusila od muže utéct.

Schválně počkala ještě deset minut, než se vydala do jídelny. Byla si jistá, že hosté se už pustili do prvního chodu, vývaru z humra. Zrovna tak věřila, že se svými zářivými šperky předvede velkolepý výstup.

Pomalu otevřela dveře a vešla. Rychlým pohledem shledala, že dnes přišlo na návštěvu jenom šest mužů a jedna žena, což bylo neobvyklé. Běžně se na Fritzových večerních dýchánčích setkávali převážně muži, s nimiž domlouval obchody, a Hedy sloužila po jeho boku výhradně jako dekorace. Dnes hosté navštívili továrnu na nábojnice v Hinterbergu a nyní byli pozváni na vánoční večeři s husí pečínkou.

Hedy si byla dobře vědoma pohledů, které ji sledovaly, když pomalu kráčela ke své židli. I jindy k sobě přitahovala díky své kráse veškerou pozornost, ale dnes nevěděla, jestli obdiv patří jí, nebo množství šperků. I lesk zlatých talířů bledl před tím, jak zářila Hedy.

„Dobrý večer, prosím, omluvte mé zpoždění."

„Na krásnou ženu počkáme rádi," pronesl Fritz, ale jeho oči říkaly něco jiného.

Hedy zaujala místo po jeho levici a pokynula hostu po své pravici.

„Hellmuth Walter," představil se. „Těší mě, že vás poznávám, paní Mandlová. Naproti vám sedí moje manželka Ingeborg."

Pan Walter byl nenápadný, poněkud zavalitý muž s velmi úzkým, špičatým nosem, sotva patrným horním rtem a obočím, které jako by neustále ustaraně povytahoval.

„Vítejte, pane Waltere. Velice mě těší, paní Walterová," odpověděla, ale než mohla začít konverzovat, pan Walter opět začal rozmlouvat se svým sousedem. Jejich rozhovor se týkal ponorek, turbín na plynový pohon a torpéd.

Jak jen se Fritz může paktovat s Němci? Stačilo jednou otevřít noviny a člověk se dočetl, jakou hrůzovládu nacisté nastolili.

„Ty se s nimi nebojíš obchodovat?“ Hedy toto téma nadhodila při jednom obědě ve dvou. „Četla jsem, že nacisté obírají lidi naší víry o majetek a odvážejí je do pracovních táborů.“

„My jsme katolíci.“

„Já jsem konvertovala až před svatbou a tvůj otec byl také dlouhou dobu Žid, než se z něj stal katolík.“ Ačkoli se Hedy s manželem hádala nerada, v tomhle nemohla ustoupit. „Pokud interpretuji norimberské rasové zákony správně, ty jsi Žid.“

„A dost!“ Fritz praštil dlaní do stolu. „Nechci o tom mluvit.“

A Hedy mlčela, stejně jako byla zticha dnes i při mnoha dalších večeřích. Jako vždy od ní zřejmě žádný z mužů neočekával, že by se účastnila rozhovoru. I tito pánové nejspíš podlehli iluzi, že krásnou ženu nemůže zajímat nic jiného než šperky a elegantní šaty. Přitom jí nepřipadalo skoro nic tak zajímavé jako fascinující pokroky, k nimž docházelo v oblasti techniky. Přestože zbrojní technologie byla Hedy v mnohém cizí, stejně se nadšeně zajímala o mechanismy, které by se možná daly použít i u jiných vynálezů. Zvláště proto, že uvězněná ve zlaté kleci manželství neměla téměř žádnou jinou možnost, jak ukojit touhu po vědění.

Skoro se prozradila, když padlo jméno, které pro ni hodně znamenalo: Marga von Etzdorf. Hedy se s touto pilotkou seznámila v roce 1931, když se jí dařilo na divadle i u filmu v Berlíně. Stejně jako Hedy se Marga zajímala o to, jak funguje technika – a zrovna jako Hedy se nehodlala vzdát svých snů. Pro obě to nedopadlo dobře. Marga v roce 1933 spáchala sebevraždu, Hedy svou budoucnost prodala Fritzi Mandlovi.

„Doufám, že vás moc nenudíme?“ Hellmuth Walter se k ní obrátil. „Co si o nás asi myslíte? Celý večer jsme nemluvili o ničem jiném než o ponorkách, torpédech a zbraních.“

„Jsem na to zvyklá,“ opáčila Hedy a otřela si ústa ubrouskem. „Fritzovi se líbí, když mu dělám společnost.“

„Přesto mi připadá nezdvořilé, že jsem nepromluvil s nejhezčí dámou večera.“ Zasmál se, načež jeho manželka, která seděla naproti, vrhla na Hedy zlý pohled.

„Ach, prostě počkám, až si dost popovídáte o zbraních a otevřete téma, které mě láká víc,“ odvětila a dál hrála roli krásné, bezduché paní domu.

„A jaké by bylo?“ Působil upřímně, takže mu Hedy úsměv oplatila.

„Opera, divadlo, umění.“ Složila ruce do klína, když na sobě ucítila pohled svého muže. „Fritz myslí bohužel pořád jenom na obchody. Když se mi někdy podaří nalákat ho do opery, z jeho výrazu vyčtu, co si o tom myslí.“

„Prý jste byla herečka.“

Hedy viděla, že teď k jejich rozhovoru obrátili pozornost i ostatní hosté. O obchodech už nejspíš mluvili dost.

„Ano, hrála jsem Sissi v Divadle na Vídeňce.“ Hedy se na svůj protějšek usmála. Snad to teď nechá být. „Nejspíš si to pamatujete, protože jsem na jeviště přijela na koni.“

„Ne, přísahal bych, že jsem vás viděl v kině,“ vložil se do toho soused a prohlížel si ji od hlavy k patě. Hedy se zajíkla. Nervózně pohlédla na Fritze, na jehož čele se už perlil pot. Byl rozzuřený. Proč jen ji musí *Extase* pronásledovat celý život?

„To jste klidně mohl. Před manželstvím jsem ztvárnila několik malých rolí v německých a rakouských filmech.“ Hlas se jí třásl, v duchu doufala, že ji ten Němec snad viděl v některém z těchto snímků.

Hellmuth Walter přemýšlel, Hedy tajila dech, a nakonec s úsměvem přikývl. „Ano, ano, vzpomínám si. Bylo to něco veselého s Heinzem Rühmannem. Jaký vlastně je jako člověk a kolega?“

„Naprosto báječný chlapík,“ odpověděla Hedy. „Film měl krásný název: *Peníze nepotřebujeme*.“

Spadl jí kámen ze srdce, že tuto zatáčku vybrala. Nicméně tušila, že krátký rozhovor nezůstane bez následků.

Když se hosté rozloučili, popřála Hedy manželovi dobrou noc a pospíchala po schodech ke svému pokoji. Snad je Fritz hodně unavený a nebude ji dnes obtěžovat.

Avšak brzy nato se dveře pokoje otevřely.

„Neruším?“ Přestože se Fritz usmíval, poznala, že zuří.

„Samozřejmě že ne, můj milý.“ Hedy zvedla hlavu od knížky, pojednání o kvantové mechanice od britského fyzika Paula Diraca. Zatím přečetla jen několik stránek. „Byl to podařený večer, že?“

„Myslím, že se musím někdy podívat na *Extasi*.“ Jeho úsměv zmizel.

Hedy odložila těžkou knihu na noční stolek. Ani dnes se asi do světa fyziky neponoří hlouběji. „Fritzi, drahý, jak často jsem ti už říkala, že to byl hřích mládí? Hloupost?“

„Právě hříchy mládí si zaslouží, abychom se jim věnovali.“ Fritz ji políbil na čelo, usmál se a pronesl: „Dobrou noc, hezky se vyspi.“

Něco v tónu jeho hlasu jí pro tuto noc nedalo spát. Znala svého manžela natolik dobře, že věděla, že to ještě není konec.

1937

„NADĚJE A ZVĚDAVOST OHLEDNĚ BUDOUCNOSTI MI PŘIPADALY LEPŠÍ NEŽ ZÁRUKY.“

„VŽDY MĚ VELMI PŘITAHOVALO NEZNÁMO… A PŘITAHUJE MĚ DOSUD.“

Hedy Lamarrová

KAPITOLA 3

Vídeň, únor 1937

Jak může být únor tak překrásný a prosycený jarem? Hedy se nepřítomně dívala z okna, před nímž už na mohutném stromě vyrašily první pupeny. Slunce stálo vysoko na nebi téměř bez mráčku. Z venku zaznívaly smích a veselé hlasy lidí, které počasí vylákalo do ulic Vídně. Ovšem Hedy bylo do pláče. Počínající jaro jí připomínalo dobu, kdy se s tatínkem potulovala městem, zasypávala ho otázkami a vždy od něj dostala odpověď.

Tohle už nikdy nebude moct dělat. Ještě pořád nedokázala pochopit, že opravdu zemřel. Milovaný tatínek. Jak se to mohlo stát? Byl přece pořád plný života, nikdy si nestěžoval na žádnou nemoc. Každý den pracoval a o víkendech se věnoval rodině.

Hedy pronásledovaly hořkosladké vzpomínky. Hořké, protože pořád musela myslet na to, že tahle doba se už nikdy nevrátí. Sladké díky tomu, že se v myšlenkách vracela do dětství, do času, kdy se cítila v teple a bezpečí. Do období štěstí, do chvil, kdy byla princezničkou.

Sice jí až doteď spousta věcí v životě dopřávala pocit, že je princezna, avšak taková, kterou uvěznil zlý rytíř. A teď, když je milovaný tatínek mrtvý, nemá už nikoho, komu by mohla důvěřovat. Kdyby jen bývala měla dost odvahy, aby mu pověděla, jak nešťastné je její manželství! Udělal by cokoliv, aby ji od Fritze osvobodil.

Otec se jí vždycky zdál tak silný. Když byla malá holčička, nosil ji na ramenou a přitom řehtal tak, až smíchy málem spadla. Spojovala

si s ním domov a bezpečí. Připadalo jí, že snad každý večer jejího dětství trávil tím, že jí četl a vyprávěl příběhy, které si sám vymyslel. Matka zůstávala pořád v pozadí. Její jemná hra na klavír doprovázela hluboké vzájemné porozumění dcery a otce. Dnes, jako dospělá, ho Hedy obdivovala, že po náročném dni v bance ještě našel trpělivost a sílu, aby bavil svou dceru.

Hedin zájem o techniku a mechaniku nebyl pro tatínka ničím neobvyklým. Zatímco matka chtěla z Hedy udělat ženu, která se zajímá jenom o módu a svého budoucího manžela, otec podporoval její touhu po vědění.

„Cos to zase provedla, Hedulinko?" kroutil hlavou, když osmiletá dívenka rozebrala hrací skříňku, aby zjistila, co uvádí baletku do pohybu.

„Já ji zase složím," zněla Hedina sebevědomá odpověď. „A znovu bude tančit k hudbě *Na krásném modrém Dunaji*."

„Když si to usmyslíš, určitě to zvládneš, moje princezničko."

Otcova důvěra Hedy povzbudila a podařilo se jí skříňku nejen opět sestavit, ale i pochopit její mechanismus. Fascinovaně pozorovala, jak drobné výstupky na rotujícím válečku rozvibrovávají jeden či někdy i více hrotů ozvučného hřebenu a jak se jednotlivé tóny spojují do nádherné skladby.

Nato otec shromáždil od přátel a známých rozbité hodinky, které chtěl společně s Hedy spravit. Byla to výzva, které se Hedy věnovala s obrovským zápalem. I když ji drobounký hodinový strojek zpočátku stavěl před nejednu záhadu, byla pyšná jako nikdy dřív, když sousedovi přinesla náramkové hodinky a on na ni vyvalil oči, jelikož ručičky opět obíhaly ciferník.

Když na tatínka pomyslela, oči se jí zalily slzami. Směla si hrát pod stolem v jeho pracovně, vymýšlela si tam příběhy, které předváděla s panenkami a medvídky. Kdykoli měl tatínek čas, ptal se, jaké představení uvádí, poslouchal ji, jako by byla dospělá. Ne, jako by byla nejdůležitější člověk na světě.

„Hedy, čekáme na tebe!“ Fritzův hlas zněl jako vždy panovačně. To snad nemá kouska soucitu? Přece ví, jak moc Hedy truchlí.

„Bolí mě hlava.“ Hedy se snažila, aby to znělo útrpně, což jí šlo snadno, protože jí hlas opanoval smutek.

Slyšela, jak se blíží dunivé kroky, a věděla, že nemá možnost uniknout tomu, co pro ni Fritz naplánoval. Dveře pokoje se otevřely.

„To všechno je pro tebe, na tvou počest.“ Fritz stáhl úzké rty do úsměvu, který však nepronikl až do jeho očí. „Přece mým přátelům nechceš odepřít čestného hosta, ne?“

Jako by nebylo dostatečně ponižující, že ji prezentuje jako trofej, ještě by se měla účastnit neuvěřitelného představení, které si její manžel vymyslel. Jen aby jí ukázal, že může dělat, co se mu zachce.

„Fritzi, i když se nemilujeme, můžeme se k sobě aspoň chovat s respektem.“

„Mám tě respektovat? Ženu, kterou viděl celý svět nahou!“ Zlomyslně se zasmál.

„Tos věděl, než sis mě vzal.“

„*Extasi* jsem v kině propásl. Nejspíš jsem byl jediný mužský ve Vídni, kterému se to stalo.“ Potřásl hlavou.

„Mluvilo se o tom v našich kruzích. O té historce jsi věděl jako všichni ostatní.“ Hedy tomu nemohla uvěřit.

„Ne, Hedy. Viděl jsem tě na jevišti jako Sissi, jako vznešenou císařovnu, jako něco výjimečného, ne jako herečku v oplzlém erotickém filmu.“

„*Extase* je umění, ale to ty nikdy nepochopíš.“

Než mohla zareagovat, přistoupil k ní dvěma dlouhými kroky. Jeho prsty jí sevřely zápěstí jako kleště a Fritz ji začal vléct za sebou. „Jestli nemám ponětí o umění, můžeš to mně i našim hostům vysvětlit.“

„Když si to přeješ.“ Podle Hedina tónu nebylo pochyb, jak málo se jí ten nápad pozdává. Přesto následovala Fritze do salonu, který

někdo zatemnil. Na dlouhou stěnu pověsili plátno a naproti němu postavili promítačku.

V salonu už sedělo sedm mužů s pivními sklenicemi v rukou. Fritz je nazýval svými poručíky, byli to jeho věrní zaměstnanci, s nimiž často odjížděl nebo chodil na setkání, o nichž Hedy nic nepověděl. Podívali se na ni a uctivě ji pozdravili. Něco z manželovy autority se přeneslo i na Hedy, aspoň teď.

Hedy si ani nechtěla představit, jestli ta úcta vydrží, až muži zhlédnou *Extasi*. Přestože film Gustava Machatého hluboce šokoval její rodiče, pořád si za svým rozhodnutím stála. Na mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách nedostal ocenění pro nic za nic. Byl to umělecký film, film s poselstvím, které bohužel ne každý chápal. Většina lidí se soustředila pouze na scény, v nichž se Hedy objevila nahá, jen málokoho zajímalo, jaký příběh snímek vypráví.

A sice osud ženy, která se rozešla se starším mužem, opatřila si mladého milence a opustila i jeho, aby mohla vést život, o kterém bude rozhodovat sama.

Ale – a to musela Hedy přiznat – provozovatelé kin film propagovali hlavně skrz její nahá ňadra. Upřímně, ve skutečnosti by Hedy nikdy nebyla tak hloupá, aby odložila šaty koni na hřbet a zvíře neuvázala. To ji v jízdárně Rasumofsky Tattersall, jezdecké škole významné společnosti, naučili lépe: když sesedneš, vždycky koně dobře uvaž. Jinak se domů dostaneš podstatně později než zvíře.

Hedy o tom diskutovala s režisérem, že takovou chybu by nejspíš žádná žena neudělala, jenže Machatý ji neposlouchal.

„To je umění. A vůbec…“ řekl, „Hedy, ve filmu nejde o to, co by člověk udělal ve skutečném životě.“

Ještě ostřejší kritiku než nahota sklidila milostná scéna, přestože vše bylo jenom naznačené. Vlastně by se měli stydět ti, kdo tam viděli něco oplzlého. Protože vidět byla jenom Hedy, jak leží na pohovce, oči měla zavřené, ústa lehce pootevřená.

„Začněte," nakázal Fritz. Ruce svíral v pěst a upřeně hleděl na plátno. Hedy se posadila na židli vedle něj. Tak nebude muset přihlížet, jak na film zareagují muži za ní. Na druhou stranu si byla jistá, že se nikdo z nich neodváží vznášet hloupé poznámky, protože by pak měli co do činění s Fritzem.

Filmový kotouč se se šuměním roztočil a na plátně se objevily první záběry. Přestože se Hedy snažila neotáčet, nedalo jí to a tu a tam se ohlédla. Jak očekávala, Fritzovi poručíci se nudili, protože *Extase* vyprávěla nejprve klasický příběh manželského páru, kde ona byla o hodně mladší než on, jehož cesty se rozešly. Mladá žena byla nešťastná, ale uvězněná v manželství.

Po půlhodince došlo na scénu, na kterou zřejmě všichni čekali – koupací scénu, kdy Hedy plave nahá v rybníce.

Hedy nechápala, proč se Fritz na film dívá s podřízenými. Domníval se snad, že tak Hedy poníží? Tak to se šeredně zmýlil. Vidělo ho už tolik lidí, že si se sedmi dalšími hlavu nelámala. Hrozné bylo jenom to, když se její otec v kině prudce zvedl a pronesl jediné slovo: „Jdeme."

Od té doby ji nemohlo nic vyděsit. Copak Fritz neví, že se tu před svými lidmi odhaluje jenom on? Bylo to jeho rozhodnutí. Chtěla ho chytit za ruku, ale odstrčil ji. Hedy si uvědomila, že je jedno, kolik z jejího těla je vidět, Fritz se bude stejně zlobit. Protože takový prostě je – majetnický a přesvědčený, že Hedy patří jenom jemu. Když mladá Eva skočila do rybníka, přimhouřil oči.

Hedy se na tu scénu ještě dobře pamatovala; na to, jak jí Machatý řekl: „Nedělej si starosti, při natáčení budeme hodně daleko." Jak naivní v sedmnácti letech byla, když nepomyslela na teleskopický objektiv! Ale pokud by měla být upřímná, stejně by tu scénu natočila, protože patřila k dějinám filmu, stejně jako výjev, kdy ji podstatně starší manžel přenášel přes práh.

Za jejími zády se ozvalo zakašlání. Jak ráda by Hedy věděla, kterému poručíkovi přišla tato scéna tak vzrušující, nicméně dělala

totéž, co její manžel, a tvrdošíjně se dívala před sebe. Eva plavala, její světlé tělo se třpytilo ve vodě. Když se přetočila na záda, záběr se zaměřil na klisnu, která zaslechla jiného koně a rozhodla se vyhledat jeho společnost.

Skutečně to nebylo nic, za co by se musela stydět. Mladá žena volala koně jménem, plavala ke břehu, jak nejrychleji dokázala, a utíkala za jezdeckým zvířetem.

„No prosím," pošeptala Hedy Fritzovi, „z mojí nahoty je vidět jen malinko. Ten kůň hraje větší roli než já."

„Když myslíš." Jeho hlas zněl drsně, protože v tuto chvíli se objevila Hedina ňadra, asi na tři vteřiny. Kvůli tomu by se přece nikdo neměl rozčilovat, žijí v moderní době, nebo snad ne?

Pak ale přišlo to, co jí manžel určitě vyčte: mladý muž, který ji zachránil – s ním odešla do hotelového pokoje. Kdyby Fritz nebyl Fritz, obdivoval by, jak umělecky Machatý setkání těch dvou zachytil.

Jejich obličeje, těžký dech – beze slova se k sobě pomalu přibližovali, pak se objali a vroucně políbili. Podle Hedy to byla scéna romantická i vášnivá, jenže to Fritz nepochopí. Ten jen uvidí, že Hedy líbá jiného muže a že ji ten muž miluje. Že se všechno odehrává jenom v představivosti diváků, na to nepřistoupí.

Někdy jsou si život a film podobnější, než by člověk věřil, uvažovala Hedy. V *Extasi* byla hrdinka Eva připoutaná ke staršímu muži, ale v určitém okamžiku sebrala sílu a opustila ho. Také ve skutečném životě si chtěl Hedy podmanit starší muž a upoutat ji k sobě, ale ona už také plánovala, že se od něj odloučí. Eva byla úspěšná, podaří se to i Hedy?

✵✵✵

Jak mi může elegantní secesní stavba připadat jako vězení? ptala se Hedy sama sebe, když přicházela k domu na Schwarzenberském náměstí 15, v němž ona a Fritz – a jejich služebnictvo – obývali